राज्यातील सहकारी साखर कारखान्यांच्या सन २०१०-११ च्या गाळप हंगामाचा आढावा व गाळप हंगाम २०११-१२ सुरु करणेबाबतचे धोरण ठरविण्यासाठी मा.मुख्यमंत्री महोदय यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक १८ ऑगस्ट २०११ ¸Ö•ÖÖ –ालेल्या मा.मंत्री समितीच्या बैठकीचे कार्यवृत्त

राज्यातील सहकारी साखर कारखान्यांच्या सन २०१०-११ च्या गाळप हंगामासाठी ऊसाचा अंतिम भाव निश्चित करणे व गाळप हंगाम २०११-१२ सुरु करणे याबाबतचे धोरण ठरविणेसाठी मा. मुख्यमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक १८/०८/२०११ रोजी मा. मंत्री समितीची बैठक सहयाद्री अतिथिगृह, मुंबई येथे आयोजीत करण्यात आली होती.

सदर बैठकीस मा. मंत्री समितीचे सन्माननीय सदस्य, महाराष्ट्र राज्य सहकारी साखर संघाचे पदाधिकारी व अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेचे प्रशासक व अधिकारी तसेच शासकीय अधिकारी ^¯ÖÛÃ£ÖŸÖ ÆüÖŸÖê.

साखर आयुक्त महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी मा. मंत्री समितीच्या बैठकीसाठी उपस्थित असलेल्या सर्व मान्यवरांचे स्वागत करुन या बैठकी विषयीची माहिती सभागृहास अवगत केली. त्यानंतर या बैठकीत पुढीलप्रमाणे विषयनिहाय चर्चा होवून धोरणात्मक निर्णय घेण्यात आले.

विषय क्रमांक -1 : हंगाम २०११-२०१२ मधील गाळपासाठी उसाची संभाव्य उपलब्धता :-

आगामी हंगामासाठी ऊस उपलब्धतेचा प्राथमिक अंदाज करण्यात आला आहे. प्राथमिक †¤üÖ•ÖÖनुसार **10.43** लाख हेक्टर क्षेत्रावर गाळपासाठी **825.00** लाख मे.टन ऊस उपलब्धता राहील व ÃÖ¸üÖÃÖ¸üß **11.30 %** साखर उताऱ्याद्वारे अंदाजे **93 लाख मे.टन** साखर उत्पादन अपेक्षित आहे.

विभाग निहाय ऊसाच्या संभाव्य उपलब्धतेची माहिती खालील प्रमाणे-

विभाग	**विभागातील एकूण कारखाने व दैनिक गाळप क्षमता (लाख मे.टन/दिवस)**	**एकूण ऊस क्षेत्र, उत्पादन व गाळपासाठी उपलब्धता**		
		ऊस क्षेत्र (लाख हेक्टर)	**‰ÃÖ ^त्पादन (लाख मे.टन)**	**निव्वळ गाळपासाठी संभाव्य ऊस उपलब्धता (लाख मे.टन)**
कोल्हापूर	36 (1.11)	2.20	216.44	196.76
पुणे	49 (1.43)	3.89	369.16	335.60
अ.नगर	28 (0.73)	1.54	141.90	129.00
†Ö.²ÖÖ¤ü	36(0.73)	1.18	73.92	67.20
नांदेड	39(0.75)	1.44	98.28	89.35
†´Ö¸üÖ¾ÖŸÖß	14(0.11)	0.11	4.89	4.45
नागपूर	6(0.11)	0.07	2.90	2.64
एकूण	**208(5.12)**	**10.43**	**907.49**	**825.00**

वरीलप्राणे हंगाम २०११-१२ मधील गाळपासाठी होणाऱ्या ऊसाच्या उपलब्धतेबाबत अंदाजाची नोंद घेण्यात आली.

विषय क्रमांक - 2 : गाळप हंगाम २०११-१२ सुरु करण्याच्या दिनांकाबाबत :-

सन २०१०-११ च्या हंगामाप्रमाणेच आगामी हंगाम २०११-12 मध्ये राज्यात ऊसाचे जादा उत्पादन होण्याचा अंदाज आहे. राज्यातील उपलब्ध ऊसाचे संपूर्ण गाळप होण्यासाठी व जास्तीत जास्त साखर उतारा मिळावा या दृष्टीने व बहुराज्यीय कार्यक्षेत्र असलेल्या कारखान्यांची विनंती विचारात घेऊन गाळप हंगाम २०११-12 ÆÖ **¾¤¾. 1 †ÖŒ™ü²Ö¸ü 2011** पासून सुरु करण्यात येत असून साखर कारखान्यांनÖ ऊस संपेपर्यंत गरजेप्रमाणे गाळप परवाना देण्यात यावा. साखर आयुक्तालयाच्या पूर्व परवानगी शिवाय कारखाना बंद करु नये.

हंगाम २०११-१२ मध्ये गाळप परवाना देण्याकरीता साखर कारखान्याचे कार्यक्षेत्रात गाळप क्षमतेच्या किमान ५०% ऊस उपलब्धता असणे आवश्यक आहे.

वरील प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

विषय क्रमांक - ३ : हंगाम २०११-२०१२ मध्ये परराज्यातून ऊस आयातीस बंदी

सन २०११-१२ च्या हंगामात ऊसाची उपलब्धता विचारात घेता ऊसाच्या परराज्यातून आयातीस हंगामात बंदी राहील. ऊस आयातीस बंदी बाबतच †Ö¤ü¿Ö शासन स्तरावरुन निर्गमित करण्यात यावेत. ´ÖÖ¡Ö बहुराज्यीय कार्यक्षेत्र असलेल्या कारखान्यांना सदर आयात बंदी लागू राहणार नाही.

वरील प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

विषय क्रमांक -४ : हंगाम २०११-2012 ‰úÃÖ¤ü¸üÖ²ÖÖ²ÖŸÖ :-

ऊस (नियंत्रण) आदेश १९६६ मधील तरतुदीप्रमाणे हंगाम २०११-१२ मध्ये गाळप घेणाऱ्या सर्व कारखान्यांनी हंगाम २०११-२०१२ मधील ऊसाचा दर केंद्र शासनाने जाहीर केलेल्या FRP पेक्षा कमी ‰úÃÖ¤ü¸ü ¤ü‰ü नये. केंद्र शासनाने दि.१४ मार्च २०११ च्या आदेशान्वये ९.५% साखर उता-यासाठी रु.१४५0 ¯ÖÏŸÖß मे.टन व पुढील प्रत्येक १ % साखर उताऱ्यासाठी अधिक ¹ý. 153 ¯ÖÏŸÖß मे.टन FRP जाहिर केलेली †ÖÆê. **त्याप्रमाणे ऊस दराचा ¯ÖÆü»Ö´ÖÖ ÆüÏ¯ŸÖÖ कारखान्यांनी त्यांच्या FRP इतकाच द्यावा. सदर अट खाजगी कारखान्यांना देखिल लागू राहील. त्यापुढील ऊस किंमत अदा करण्यासाठी साखर आयुक्तालयाची पूर्व परवानगी आवश्यक राहील.** प्रत्येक कारखान्यांने ऊस नियंत्रण आदेशानुसार ऊसाचे गाळप ऱाल्यापासून १४ दिवसात ऊसाचे पेमेंट केले पाहिजे. मुदत कर्जाच्या पुनर्रचना (नाबार्ड) पॅकेजमध्ये समाविष्ट असणा-या कारखान्यांनी याबाबतीत नाबार्डच्या अटी व शर्तीचे तंतोतंत पालन केले पाहिजे.

ऊस उत्पादकांना ऊसदराची रक्कम अदा करण्यासाठी कारखान्यांनी आपल्या लीड बॅकेशिवाय इतर बॅकांकडून उचल घेऊ नये. लीड बॅकेच्या पूर्व परवानगीशिवाय इतर बॅकांकडून परस्पर कर्जाची अशी उचल करुन साखर आयुक्तालयाच्या पुर्वमान्यतेशिवाय FRP पेक्षा अधिक ऊसदर देण्यासाठी या रकमेचा वापर केल्यास ते नाबार्ड पॅकेजच्या अटी व शर्तीचे उल्लंघन समजण्यात येईल व या कारणांमुळे कारखाना

नाबार्ड पॅकेजमधून वगळला जाण्याची कार्यवाही सुध्दा संबंधित कारखान्याविरुध्द होऊ शकते याची कारखान्यांनी नोंद घेणे आवश्यक आहे.

वरील प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

विषय क्रमांक -५ : हंगाम २०११-२०१२ मध्ये कारखान्यांना पूर्व हंगामी कर्जासाठी शासकीय थकहमी देणेबाबत :-

मागिल वर्ष गाळप हंगाम २०१०-११ साठी राज्य शासनाने ४४ सहकारी साखर कारखान्यांना पुर्व हंगामी व अल्प मुदत कर्जासाठी रु.३७५.६५ कोटी इतक्या रकमेस थकहमी दिली होती. सदर ४४ कारखान्यांपैकी २३ कारखान्यांना संबंधित बँकांनी कर्ज मंजूर करुन उचल दिली. उर्वरित २१ कारखान्यापैकी 14 कारखान्यांनी स्वबळावर निधी उपलब्ध करुन गाळप हंगाम घेतला तर ७ कारखाने कर्ज उपलब्ध न –ााल्याने बंद राहिले.

´ÖÖ¡Ö पूर्व हंगामी कर्जा संदर्भात गळीत हंगाम २०१०-११ करिता नाबार्डने त्याचेकडील पत्र ×¤. २३.६.२०१० अन्वये पुर्व हंगामी कर्ज देण्याबाबतचे धोरण बंद करत असल्याबाबत कळविले आहे. मात्र पुर्व हंगामी कर्जाची कारखान्यांना आवश्यकता असल्याने याबाबत मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. 23.6.2011 ¸ÖÖê•Öß –ाालेल्या सभेमध्ये चर्चा करण्यात आली. त्यानुसार ज्या कारखान्याचे नक्तमुल्य अधिक असेल, साखर मालतारण खात्यावर अपुरा दुरावा नसेल तसेच थकीत कर्ज नसेल अशा कारखान्यांना बँकांनी कर्ज देण्याबाबत हरकत नसावी. तसेच नक्तमुल्य उणे असलेल्या परंतु नियमित गाळप घेणाऱ्या कारखान्यांना पूर्व हंगामी व अल्पमुदत कर्ज देण्याबाबत विचार व्हावा, †ÃÖê ÃÖ"Ö×¾Ö»Öê.

सदर सभेनंतर महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेने दि. १३.७.२०११ च्या पत्रान्वये गळीत हंगाम २०११-12 साठी साखर कारखान्यांना बिगर हंगामातील खर्चासाठी अल्पमुदत कर्जाचे धोरण जाहिर केले आहे. (Short Term Loan for off seasonal expenses) सदर कर्जासाठी नक्तमुल्य उणे असलेल्या कारखान्यांना राज्य शासनाच्या विना अट थकहमीची आवश्यकता राहील. त्यानुसार नक्तमुल्य उणे असलेल्या कारखान्यांच्या बाबतीत बँकांनी प्रस्ताव सादर केल्यानंतर, शासकीय थकहमी देण्याबाबत शासन स्तरावर निर्णय होणेस विनंती आहे. त्यासाठी एकूण २३ प्रस्ताव साखर आयुक्तालयाकडून शासनाकडे सादर केले †ÖÆêü.

वरील प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

विषय क्रमांक-6 : गाळप हंगाम २०१०-11 ÃÖÖŠÖß ‰ÃÖÖ"Öê †×ŸÖ´Ö ¤ü¸ü निश्चितीबाबत

गाळप हंगाम घेणाऱ्या प्रत्येक साखर कारखान्याने त्यांचेकडे हंगामात गाळपासाठी ऊस घातलेल्या ऊस उत्पादकांना कारखान्याने त्यांच्या गाळप केलेल्या ऊसापोटी केंद्रशासनाने जाÆü¸ü केलेल्या FRP प्रमाणे ऊसाची किंमत ऊस नियंत्रण आदेशात नमूद केल्यानुसार १४ दिवसात अदा करणे बंधनकारक आहे. संबंधित हंगामातील कारखान्याच्या सर्व स्त्रोतांपासून मिळालेल्या समग्र उत्पन्नातून हंगामातील सर्व खर्च वजा जाता, व सर्व प्रकारच्या वैधानिक व मा. मंत्री समितीने मान्य केलेल्या आवश्यक तरतूदी केल्यानंतर,

तसेच सर्व देय कर्जांच्या तरतुदी केल्यानंतर उत्पन्नातून वाढावा निघत असल्यास, मालतारण खात्यावर निधीच्या निव्वळ उपलब्धतेबाबत आपल्या लिड बँकेशी सल्ला मसलत करुन व साखर आयुक्तांची पूर्व मान्यता घेऊन कारखाने ऊस उत्पादकांना वाढीव ऊसदर देऊ शकतात. यासाठी संबंधित कारखान्यांनी हंगामातील अंतिम ऊसदराचा प्रस्ताव साखर आयुक्तालयाकडे मंजूरीसाठी सादर केला पाहीजे. मुदत कर्जाच्या पुनर्रचना पॅकेजमध्ये **(नाबार्ड पॅकेज)** ÃÖ´ÖÖ×¾ÖÂ™ †ÃÖ»Öल्या सहकारी साखर कारखान्यांनी ऊसदराबाबत या पॅकेजच्या अटी व शर्तीची तंतोतंत पुर्तता करणे बंधनकारक आहे.

हंगाम २०१०-२०११ साठी निश्चित करावयाच्या अंतिम ऊसदरासाठी सूत्र पुढील प्रमाणे निश्चिŸÖ करण्यात येत आहे :-

†) केंद्रशासनाने प्रत्येक सहकारी साखर कारखान्यांच्या बाबतीत हंगाम २०१०-2011 ÃÖÖŠÖß •ÖÖÆßü¸ü केलेल्या FRP दरा इतका ऊस दर कारखान्याकडे गाळपासाठी उस देणा-या प्रत्येक ऊस पुरवठÖ¤üÖ¸üÖÃÖ विहीत मुदतीत अदा करणे क ारखान्यांना बंधनकारक आहे. कारखान्यांनी ऊस (नियंत्रण) आदेश १९६६ मधील या संबंधीच्या सर्व तरतुदींचे तंतोतंत पालन करावे.

²Öú) ¾Ö¸üß»Ö **(†)** मध्ये नमूद केल्यानुसार FRP दरानुसार ऊसदर अदा केल्यानंतर देखील साखरेपासून व इतर सर्व उपपदार्थांपासून मिळणारे उत्पन्न एकत्रितपणे विचारात घेऊन कारखान्याकडे उत्पन्नात वाढावा शिल्लक रहात असल्यास त्यातून सर्व प्रकार"या वैधानिक व शासनाचे निर्देशानुसार करावयाच्या आवश्यक त्या संपूर्ण तरतूदी करुन व वेळोवेळी या संदर्भात शासनाने विहीत केलेल्या अटी व शर्तीच्या अधिन राहून संबंधीत साखर कारखान्यांनी त्यांचे अतिरिक्त ऊसदराचे प्रस्ताव लेखापरिक्षकांकडून प्रमाणित -ााल्यानंतर साखर आयुक्त यांचे पूर्व मान्यतेने ऊस उत्पादक शेतक-यांना वाढीव अतिरिक्त ऊसदर देऊ शकतील.

मुदत कर्जाच्या पुनर्रचना पॅकेजमध्ये (नाबार्ड पॅकेज)मध्ये समाविष्ट असलेल्या सहकारी साखर कारखान्यांनी केंद्र शासनाने जाहीर केलेल्या FRP दरापेक्षा अधिक ऊसाचा दर ऊस उत्पादकांना दयावयाचा -ााल्यास त्यासाठी साखर आयुक्तालयाची पुर्व परवानगी घेणे आवश्यक आहे. अशी अट कारखान्याच्या मुदत कर्जाच्या पुनर्रचनेच्या मंजूरी आदेशात विशेषत्वाने नमुद केलेली आहे. ही बाब विचारात घेऊन संबधित कारखान्यांनी आपले अतिरिक्त ऊस दराचे मंजूरीचे प्रस्ताव साखर आयुक्तालयाकडे सादर करणे बंधनकारक आहे. साखर आयुक्तांच्या पुर्व मान्यतेशिवाय संबंधीत कारखान्यांनी FRP दरापेक्षा अधिक दराने ऊसदर दिल्यास व त्याचा परिणाम म्हणून मुदत कर्जाच्या पुनर्रचना पॅकेजच्या अटी व शर्तीचे उल्लंघन -ााल्यास सदर कारणास्तव या (नाबार्ड) पॅकेजमधून कारखाना वगळला जाईल व याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधीत कारखान्याची राहील.

संबधित सहकारी साखर कारखान्यांनी वाढीव अतिरिक्त ऊसदर ऊस उत्पादकांना देण्यासाठी ¯ÖãœüßÖ»Ö †™üß - शर्तीची पूर्तता करुन कारखान्याच्या **संचालक मंडळाच्या** सभेतील ठरावाच्या प्रमाणित प्रतीसह साखर आयुक्तालयाकडे संबंधित प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) व कारखान्याच्या विशेष लेखा परिक्षकामार्फत पूर्व मान्यतेसाठी प्रस्ताव सादर केले पाहिजे.

क) **†×ŸÖ´Ö ‰úÃÖ¤ü¸ü ´Ö•Ö¸üß ¯ÖÃŸÖÖ¾ÖÖ²ÖÖ²ÖŸÖ †™üß ¾Ö ¿ÖŸÖá :-**

1. कारखान्यांस हंगाम २०१0-२०११ मध्ये व्यावहारीक (Operational) नफा -ÖÖ»Ö»ÖÖ †ÃÖÖ¾ÖÖ.

2. पूर्व हंगामी खर्चासाठी कपात केलेल्या ठेवी स्वंतत्र खात्यात राखून ठेवलेल्या असाव्या व त्यांच्या परतफेडीची पुरेशी तरतूद ताळेबंदाला केलेली अÃÖÖ¾ÖÖß.
3. मागील वर्ष अखेरच्या संचित तोट्याची किमान २५% भरपाई केलेली असावी.
4. शासनाचे हमी शुल्क, लेखापरिक्षण शुल्क, ऊसखरेदीकर. शासकीय भागभांडवल, शासकीय कर्जे व त्यावरील व्याज, मुख्यमंत्री सहायता निधी, मुख्यमंत्री सहायता (नैसर्गिक आपत्ती) निधी, ¾ÖÖÃÖÖÓÖ¤üÖ¤üÖ साखर संस्थेची वर्गणी ¾Ö ´ÖÆÖ¸üÖÂ™Òü राज्य सहकारी साखर कारखाना संघाची वर्गणी इत्यादी सह कोणत्याही प्रकारची शासकीय देणी यांची कारखान्याकडे थकबाकी नसावी. याबाबत वित्तीय संस्था व शासनाच्या संबधित विभागाकडून थकबाकी नसल्याचा दाखला प्रस्तावासोबत जोडावा.
5. हमीवरील कर्जाची व्याजासह परतफेड वेळचेवेळी केलेली असावी.
6. ÃÖÖ¾ÖÖ ¯ÖÖकारच्या परतफेडीस पात्र असलेल्या ठेवी व त्यावरील व्याजाची परतफेड वेळचेवेळी केलेली असावी व भविष्यातील परतफेडीसाठी ताळेबंदाला साखर आयुक्तालयाचे सूचनांनुसार विहीत प्रमाणात व नियमानुसार तरतुदी करुन त्या स्वतंत्र खात्यात राखून ठेवलेल्या असाव्यात.
7. संशयीत व बुडीत निधीची, तरतूद साखर आयुक्तालयाचे सूचनांनुसार पुरेशा प्रमाणात केलेली †ÃÖÖ¾ÖÖß.
8. शासकीय भागभांडवलापोटी भागविमोचन निधीची तरतूद शासन निर्णयात नमुद केलेल्या अटी शर्तीनुसार करुन ती राखून ठेवलेली असावी.
9. मागील कोणत्याही वर्षाची वैधानिक न्यूनतम दरापोटी उसदराची/FRP ची, कर्मचारी वेतन, ई.पी.‹±ú.
इ. ची देयबाकी नसावी.
10. कारखान्यास मिळालेल्या शासकीय अर्थसहाय्याचा उचित विनीयोग केल्याबाबत संबंधित विशेष लेखा परिक्षक यांचे मार्फत प्रमाणपत्र सादर केलेले असावे.
11. वित्तीय संस्थांच्या कोणत्याही कर्जाची (हमीवरील/बिगर हमीवरील) थकबाकी नसावी .
12. मा. मंत्री समितीच्या धोरणानुसार आवश्यक त्या सर्व कपाती केलेल्या असाव्यात व त्यांचा प्रत्यक्ष भरणा संबंधितांकडे केलेला असावा. तात्काळ भरणा करण्यास पात्र नसलेल्या रकमा स्वतंत्र खात्यात राखून ठेवलेल्या असाव्यात.
13. वैधानिक तरतुदीअंतर्गत राखून ठेवलेला निधी जसे- घसारानिधी, इत्यादी ऊस उत्पादकांना उसदर देण्यासाठी कारखान्यास वापरता येणार नाही.
14. कारखान्याचे आर्थिक व प्रशासकीय व्यवहाराचे लेखा परिक्षण अद्यावत –ÖÖ»Ö»Ö †ÃÖÖ¾Ö ¾Ö कारखान्याचे शासकीय विशेष लेखा परिक्षक यांचा याबाबतचा दाखला सोबत जोडलेला असावा.
15. कारखान्याच्या लेखा परिक्षणामध्ये गंभीर अनियमीतता निदर्शनास आलेल्या नसाव्यात. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ८३ ¾Ö ८८ चे चौकशीचे आदेश कारखान्याविरुध्द काढलेले नसावेत.
16. कारखान्याच्या हंगामातील सर्व आवश्यक आर्थिक तरतुदी केल्यानंतर कारखान्याकडे निव्वळ नफा शिल्लक रहात असल्यास कारखान्याचे संचालक मंडळाने ठरविल्यानुसार कारखान्याने विहीत प्रमाणात राखीव निधी निर्माण करावा व तो ताळेबंदात दाखवून स्वंतत्र खात्यावर राखून ठेवलेला †ÃÖÖ¾ÖÖ.
17. मुदत कर्जाची पुनर्रचना (नाबार्ड पॅकेज) पॅकेजमध्ये समाविष्ट असलेल्या सहकारी साखर कारखान्यांनी नाबार्डने विहीत केलेल्या सर्व अटी व शर्तीचे तंतोतंत पालन करुन त्याचा अहवाल विशेष लेखा परिक्षक वर्ग -१ (साखर) यांचे अभिप्रायासह प्रस्तावासोबत जोडले»ÖÖ †ÃÖÖ¾ÖÖ.

18. ताळेबंदाला आवश्यक त्या सर्व तरतुदी केल्यानंतर देखिल कारखान्याच्या मालतारण खात्यावर वाढीव उसदर देण्यासाठी निधीची पुरेशी उपलब्धता असल्याचा बॅकेचा दाखला प्रस्तावासोबत जोडलेलü †Ãüö¾üö.

19. कारखान्याच्या **संचालक मंडळाच्या** सभेच्या विषयसुचीवर नियमित विषय घेऊन ऊस दर मंजूर केलेला असावा.

›ü) ज्या सहकारी साखर कारखान्यांचे बाबतीत ऊसाचा FRP दर जाहीर -ालेला नाही अशü कारखान्यांनी केंद्रशासनाने हंगाम २०१०-२०११ साठी साखर उताऱ्यावर आधारीत जे FRP निर्धारणेचे सुत्र व या संबंधीचे धोरण जाहीर केलेले असेल त्याप्रमाणे उसदर निश्चित करुन ऊस उत्पादकांना उसाची किंमत अदा करावी .

‡) **F.R.P** पेक्षा जास्त ऊसदर देणे करिता घसारा निधी, संचित तोटे, किंवा इतर वैधानिक तरतूदी कमी करणे कायद्यानुसार अनु-ेय नसल्यामुळे त्याची परवानगी देण्यात येणार नाही.

±ü) कारखान्याकडे पुरेसा निधी उपलब्ध नसताना कर्ज घेवून, ठेवी स्वीकारुन, पुढील वर्षाच्या उत्पन्नातून उपलब्ध होणारी संभाव्य (Notional) रक्कम वापरुन वाढीव ऊसदर कोणत्याही परिस्थितीत देण्यात येवू नये. याकरिता, वित्तीय संस्थांकडून (बॅका) पुढील वर्षाच्या साखर व उपपदार्थाच्या उत्पादनातून येणारे संभाव्य उत्पन्न गृहीत धरुन निधी उपलब्धतेचा दाखला देणेची प्रथा वित्तीय संस्थांनी (बॅकांनी) पूर्णतः बंद करावी.

ग) ज्या सहकारी साखर कारखान्याकडे कडे उपपदार्थाचे उत्पादन आहे त्यांनी उपपदार्थ युनिटच्या जमा-खर्चाचा हिशेब स्वतंत्र ठेवावा. साखर कारखान्यांचा विशिष्ट हंगामाचा नफा / तोटा काढताना व शेतक-यांच्या ऊसा- पोटी दयावयाचा ऊस दर निश्चीत करताना ऊसाच्या गाळपापासून येणारे उत्पन्न व उपपदार्थ प्रकल्पापासून येणा-या उत्पन्नाचा एकत्रित विचार करुन त्या आधारे अंतिम ऊसदर निश्चिती करावी.

य) कारखान्याची वार्षिक आर्थिक पत्रके तयार करताना ऊस तोडणी वाहतूकीशी संबंधीत अनुषंगिक खर्च सुध्दा त्यात दर्शविण्यात यावा. या खर्चात पूर्व हंगामी कर्जावरील व्याज, ऊस तोडणी मजूरांच्या निवासासाठी पुरविण्यात आलेल्या बांबू , चटई इ. सुविधांवरील खर्च ऊस वाहतुकीसाठी उपयोगात आणलेली बैलगाडी, टायरगाडी यावरील खर्च, ऊस तोडणी व वाहतूकीचे काम करणाऱ्या मजूरांचा विमा प्रिमीअम खर्च इ. बाबींचा समावेश त्यात करण्यात यावा.

वरील प्रस्ताव मान्य करण्यात आला

विषय क्रमांक ७ : साखर/ˆü¨ü¯ü¤üü£ü साठयाचे मुल्यांकन :-

कारखान्याची हंगाम २०१०-11 ची आर्थिक पत्रके तयार करताना कारखान्यांकडील साखरेचा शिल्लक साठा, शिल्लक कच्चा माल व उपपदार्थ यांचा साठा याचे मुल्यांकन पुढील प्रमाणे करण्यात यावे.

1) **खुली साखर :-** साखर वर्ष २०10-2011 मध्ये दिनांक ३१ मार्च, २०1 अखेर शिल्लक साठयाचे मुल्यांकन हे दि. ३१ जुलै २०११ पर्यंत प्रत्यक्ष विक्री –ालेल्या किंमतीप्रमाणे घेण्यात यावे व उर्वरीत शिल्लक साठयाचे मुल्यांकन जुलै २०११ मध्ये प्रत्यक्ष विक्री –ालेल्या किंमतीच्या सरासरी दराप्रमाणे करण्यात यावे.

2) **नियंत्रित साखर :-** साख¸¡ ¾ÖÂÖ 2010-2011 मध्ये दिनांक ३१ मार्च २०1 अखेर विक्री –ालेल्या साखरेचे मुल्यांकन केंद्र शासनाच्या दराप्रमाणे करावे.

3) **निर्यात करावयाची साखर :-**
निर्यात करावयाच्या साखरेपैकी दि.३१.3.2011 ¸ÖÖê¿Öß ×¿ाल्लक असलेल्या निर्यातक्षम साखर साठयाचे मुल्यांकन दिनांक ३१ ´ÖÖ"Ö, 2011 रोजी असलेल्या कारखान्यांच्या प्रत्यक्ष करार दराप्रमाणे करावे.

4Ö) **´ÖÖê»Ö, बगॅस व प्रेसमडचे मुल्यांकनÖ** साखर वर्ष २०10-2011 मध्ये दिनांक ३१ मार्च, २०1 अखेर शिल्लक साठयाचे मुल्यांकन हे दि. ३१ जुलै २०११ पर्यंत प्रत्यक्ष विक्री –ालेल्या किंमतीप्रमाणे घेण्यात यावे व उर्वरीत शिल्लक साठयाचे मुल्यांकन जुलै २०११ मध्ये प्रत्यक्ष विक्री –ÖÖ»Öेल्या किंमतीच्या सरासरी दराप्रमाणे करण्यात यावे.

5) साखर व उपपदार्थ साठयाचे मुल्यांकन Accounting Standard (२) मधील तरतुदीनुसार प्रत्यक्ष उत्पादन खर्चाच्या आधारे करण्यास कारखान्यास मुभा राÆÖ»Ö.

वरीलप्रमाणे प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

विषय क्रमांक ८:- ऊस बिलातून करावयाच्या तरतुदीबाबत :-

(†) **भागाच्या वाढीव दर्शनी किंमतीसाठी ऊस बीलातून सक्तीची तरतूद :-**

मा.मंत्री समितीच्या दि. 24.6.2010 –ालेल्या सभेमधील ठरावानुसार सहकारी साखर कारखान्याच्या प्रत्येक भागाची दर्शनी किंमत रु. ५००० वरुन रु. १०,००० करण्यास मान्यता देण्यात आली †ÖÆ.

ज्या ऊस उत्पादकांचे भागाची पूर्ण किंमत अद्याप ¾ÖÃÖ»Ö –ालेली नाही, त्यांचे ऊस बिलातून जास्तीत जास्त तीन ते चार वर्षात समान हप्त्यांत कपात करुन सदर भागाची रक्कम पूर्ण करण्यात यावी. ÆÖ कपात भागाची किंमत रु. १०,०००/- पूर्ण वसूल –ाल्यावर थांबविण्यात यावी. भागाची पूर्ण रक्कम वसूल –ाल्यानंतर ती भागभांडवलापेटी जमा करुन ऊस उत्पादक शेतक-यांना भाग प्रमाणपत्र त्वरीत देणे बंधनकारक राहील. तत्पूर्वी संबंधित स. सा. कां. नी ऊस उत्पादकांच्या ऊस बिलातून जमा केलेल्या रुपांतरीय ठेवीची संपूर्ण रक्कम सभासदांच्या भागाच्या किंमतीपोटी जमा करणे आवश्यक आहे. तसे केल्यानंतर ज्या सभासदांची भागधारणेची रक्कम रु. १०,०००/- पर्यंत होण्यासाठी अतिरिक्त कपात करणे आवश्यक असेल त्या मर्यादेपर्यंतच ऊस बिलातून ही सक्तीची कपात करण्यात यावी.

कारखान्याच्या उपविधी मधील तरतुदीनुसार कार्यवाही करावी.

(2Ö) नवीन प्रकल्प उभारणीकरीता अपुरे पडलेल्या स्वनिधी करीता निधी उभारणे :-

कारखान्यांनी नवीन प्रकल्प हाती घेणेकरीता जास्त प्रमाणात स्वभांडवलाची उभारणी करणे आवश्यक आहे. वरील परिच्छेद (†) प्रमाणे भागाच्या वाढीव दर्शनी किंमती इतकी भागाची रक्कम ऊस उत्पादक सभासदांकडून जमा ऱाल्यानंतर व सभासदांना भागप्रमाणपत्र वितरित केल्यानंतर जर कारखान्याचा इथेनॉल, सहवीजनिर्मिती, गोडावून बांधकाम, आधुनिकीकरण इ. प्रकल्प हाती घेण्याकरीता आवश्यक स्वभांडवल (स्वनिधी) कमी पडत असल्यास, तो प्रकल्प उभारण्याकरिता ऊस उत्पादकांच्या ऊसबिलातून सक्तीच्या ठेवी स्वरुपात कपाती करण्याची मुभा कारखान्यांना राहील. या प्रकारच्या ठेवीच्या कपातीसाठी मा. मंत्री समितीने मान्य केल्याप्रमाणे अटी व शर्ती लागू राहतील.

1) सदर कपात सर्व ऊस पुरवठादारांकडून करण्यात येईल.

2) ठेवी कपातीपूर्वी ज्या उद्देशासाठी ठेवी कपात करावयाच्या आहेत त्या प्रकल्पांचा तांत्रिक व आर्थिक मूल्यमापन अहवाल (D.P.R.) साखर कारखान्यांने मान्यता प्राप्त तऱ यंत्रणेकडून उदा. वसंतदादा साखर संशोधन संस्था, मिटकॉन, नॅशनल शुगर फेडरेशन इ. कडून साखर आयुक्तालयाने निर्गमित केलेल्या हेल्थ सर्टिफिकेटच्या आधारे तयार केलेला असला ¯ÖÖÆü•Ö.

3) अशा ठेवी ऊस बिलातून कपाती करण्यापूर्वी प्रकल्प उभारणीसाठी कारखान्याने साखर आयुक्तालयाची आर्थिक व प्रशासकीय पूर्व मंजुरी घेतलेली असली पाहीजे.

4) नवीन प्रकल्प हाती घेणे व ऊस पुरवठादारांच्या ऊसबिलातून सक्तीच्या ठेवी कपाती करण्याकरिता कारखान्याच्या सर्वसाधारण सभेच्या विषयपत्रिकेवर नियमित विषय ठेवून त्यात ठेवी कपातीचा दर व व्याजाचा दर, ठेवीची मुदत ठेवी उभारणी व परतफेडीचे नियम निश्चित करुन त्यास सर्वसाधारण सभेची पूर्व मंजूरी घेतलेली असली पाहीजे व प्रकल्प उभारणीची मुदत शिल्लक असली पाहीजे.

5) या ठेवी कपातीद्वारा प्रकल्प अहवालामध्ये दर्शविलेल्या स्वभांडवलाच्या (स्वनिधी) आवश्यक रकमे इतकीच रक्कम या प्रकारच्या ठेवीद्वारे जमा करण्यात यावी

6) प्रस्तावित प्रकल्पामध्ये दर्शविलेल्या स्वनिधी (ठेवी) व कर्ज उभारण्यासाठी त्या रक्कमेइतकी कारखान्याची बाहेरुन कर्ज घेण्याची मर्यादा शिल्लक असली पाहीजे.तथापि,राज्य शासनाने नव्याने सहविज निर्मिती प्रकल्प उभारणे व आसवनी प्रकल्प शुन्य प्रदुषण पातळीवर आणणे यासाठी करावयाच्या भांडवली खर्चासाठी संबधित कारखान्यांच्या बाहेरुन कर्ज उभारणी मर्यादेची अट शिथील केलेली आहे. †ÃÖ प्रकल्प या अटीतून वगळण्यात आलेले †ÖÆत असे समजण्यात यावे.

7) वरील विषय - 8 (†) प्रमाणे भाग रकमेइतकी सक्तीची कपात पूर्ण होवून त्याप्रमाणे सभासदांना भागप्रमाणपत्र कारखान्याने प्रत्यक्षात दिल्यानंतरच, वरील विषय - 8 (2Ö) प्रमाणे कारखान्यास सभासदांच्या ऊसबिलातून प्रकल्प उभारणीसाठी ठेवीची कपात करता येईल.

8) प्रकल्प उभारणीसाठी परतफेडीच्या तत्वावर ऊसबिलातून कपात केलेल्या ठेवी व त्यावरील व्याज देण्याची तरतुद दरवर्षी ताळेबंदाला करावी. तसेच देय पात्र ‑ालेल्या ठेवी व व्याजाची परतफेड वेळचेवेळी करण्यात आलेली असावी.

वरीलप्रमाणे प्रस्ताव मान्य करण्यात आल0.

विषय क्रमांक - ९: सभासदांच्या ऊस बिलातून ऐच्छिक ठेवीच्या Ÿ0¸1Ÿ0¤1

अ) नवीन प्रकल्पांकरिता वित्तीय संस्थांच्या कर्जाऐवजी नवीन ठेवी स्विकारणे

इथेनॉल, सहवीज निर्मीती, याप्रकारचे आर्थिक उत्पन्न देणारे प्रकल्पांकरिता साखर कारखान्यांना स्वभांडवलासोबत (स्वनिधी) वित्तीय संस्थाकडून कर्जही घ्यावे लागते. या कर्जावर व्याजाचा दर जास्त पडतो. अधिक व्याजदराचे कर्ज घेण्याऐवजी सहकारी साखर कारखान्यांना त्यांचे ‰úÃ0 ¯0¸¾0Š0¤0¸0कडून ¯0¸तीची व्याजी ठेव त्यांच्या ऊसबिलातून कपात करुन प्रकल्पाचा खर्च भागविणेची मुभा राहील. ‰úÃ0 ¯0¸¾0Š0¤0¸1 शेतक‑यांकडून किंवा सभासद असलेल्या सहकारी संस्थांकडून निबंधकाच्या पूर्वमान्यतेने अशा प्रकारच्या ठेवी ऊस बीलातून कपात / जमा करण्याची मुभा कारखान्यांस मा. मंत्री समितीने मान्य केलेल्या अटी व शर्तीचे अधिन राहील.

1) ऐच्छिक ठेव कपातीसाठी ऊस पुरवठादाराने कारखान्याकडे अर्ज करणे बंधनकारक आहे.

2) संबंधित प्रकल्पाकरिता लागणारी स्वभांडवलाची (स्वनिधी) रक्कम कारखान्याने प्रथम उभारलेली असावी व ती स्वतंत्र खात्यात राखून ठेवलेली असावी.

3) संस्थेची बाहेरुन कर्ज घेणेची मर्यादा शिल्लक असावी व प्रकल्पासाठी लागणारा एकूण खर्च या कर्ज उभारणी मर्यादेच्या आत असावा. कारखान्याने मान्यता प्राप्त संस्थेकडून जसे - व्ही. एस. आय., मिटकॉन, नॅशनल शुगर फेडरेशन यांचेकडून साखर आयुक्तालयाने निर्गमित केलेल्या हेल्थ सर्टिफिकेटच्या आधारे सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार केला असला पाहिजे.

4) जमा करावयाच्या ठेवीच्या परतफेडीची व त्यावर देण्यात येणा‑या व्याजाची तरतूद प्रकल्प अहवालात तसेच कारखान्याच्या आर्थिक पत्रकात योग्यरीतीने दर्शविण्यात आली असावी. प्रत्यक्षात कपात / जमा केलेल्या ठेवीची एकूण रक्कम प्रकल्पामध्ये ठेवी कपातीद्वारे /जमा करावयाच्या दर्शविण्यात आलेल्या रक्कमेपेक्षा जास्त नसावी.ठेवीची परतफेडीची मुदत प्रकल्पामध्ये दर्शविलेल्या परतफेडीच्या कालावधी पेक्षा कमी नसावी.

5) सदरच्0 Š¾0ß ‰úÃ0 पुरवठादारांच्या ऊसबिलातून कपात करणेकरिता कारखान्याच्या सर्वसाधारण सभेच्या विषयसूचीवर नियमीत विषय ठेऊन सर्वसाधारण सभेची पूर्व मंजूरी घेतलेली असावी. सदर ठेवीची कपात संस्थेचे पोटनियमाप्रमाणे असावी. प्रकल्पाच्या आर्थिक व तांत्रिक क्षमतेचा तपशिल, निधी उभारणीचा पूर्ण तपशिल इत्यादीसह ठेवी कपातीसाठी मंजूरी मिळणेचा प्रस्ताव सर्वसाधारण सभेत मान्यतेस्तव सादर करावा. सर्वसाधारण सभेची अशी मान्यता मिळाल्यानंतरच ‰úÃ0 ²0ß»0Ÿ0न ठेवी कपातीसाठी मंजूरी मिळविण्याचा प्रस्ताव साखर आयुक्तांकडे सादर करावा.

6) कारखान्यांचे सभासद असलेल्या सहकारी संस्थेकडून ठेवी जमा करावयाच्या असल्यास संबंधीत संस्थेच्या निबंधकाची पूर्वपरवानगी घेऊन प्रस्तावासोबत ती सादर करणे बंधनकारक राहील.

7) याप्रकारे ठेवी सभासद सहकारी संस्थाकडून घेण्यापूर्वी कारखान्यास वित्त पुरवठा करणा-या बँकांचे नाहरकत प्रमाणपत्र घेणे आवश्यक राहील. बँकेने ना ह रकत प्रमाणपत्र दिल्यानंतर ऊस उत्पादक सभासदांच्या ठेवी बँक कर्जापेक्षा अगोदर परतफेडीस पात्र राहतील. संस्थांच्या ठेवी व बँक कर्ज यांचेमध्ये परतफेडीचा अग्रक्रम ठेवी / कर्जाच्या कालक्रमानुसार राहील.

8) ठेवीवर देणेत येणा-या व्याजाचा दर बँकेकडून मिळणा-या कर्जावर लागू असणा-या व्याजदरा पेक्षा जास्त नसावा व ठेवीदारांना व्याज दरवर्षी देय राहील.

9) कपात केलेल्या ठेवीची स्वतंत्रपणे गुंतवणूक करावी.

10) सदर ठेव ऐच्छिक स्वरुपाची असल्याने ठेवीदाराने मुदतपूर्व ठेवीची मागणी केल्यास परतफेड बंधनकारक राहील.

11) कारखान्याने ताळेबंदाला ठेवी व त्यावरील व्याजाच्या ¯Ö¸ÖŸÖ±Öê›ü“Öß ¯Ö¸¿Öß ŸÖ¸ÖŸÖद करावी व सदर ŸÖ¸ÖŸÖद आर्थिक पत्रकांसोबतच्या परिशिष्टात स्वतंत्रपणे दाखविली असली पाहिजे.

12) सभासद शेतकऱ्यांच्या जमा केलेल्या ठवींचे पासबुक /प्रत्येक ठेवीदार शेतक-यास देवून दर तीन महिन्यांनी त्यांच्या व्याजाचा तप¿Öß»Ö ¯ÖÖÃÖ²ÖÖकात भरुन शेतक-यास त्याची प्रत दिली पाहिजे. कारखान्यांनी ठेवीदार सभासदांना सदर पासबुके दिली आहेत किंवा नाहीत यास²Ö-Ößि ÃÖ²Öx-ÖŸÖ कारखान्यांचे विशेष लेखापरीक्षक यांनी कारखान्याचे लेखापरिक्षण करताना यासंबंधी खात्री करुन लेखा परीक्षण अहवालामध्ये यासंबंधी तपशीलवार शेरे देणे बंधनकारक राहील. आर्थिक वर्ष अखेर प्रत्येक सभासदांस त्याचे भाग-भांडवल, कर्ज व ठेवीचा खाते उतारा कारखान्याने देणे बंधनकारक ¸ÖÆüß»Ö.

13) या ठेवी संबंधीच्या नोंदवहया कारखान्याने अद्यावत ठेऊन दरवर्षी लेखापरिक्षणासाठी व तपासणीसाठी उपलब्ध करुन दिल्या पाहिजे.

14) ठेवी स्विकारणे व परत करणेबाबतचे नियम तयार करावेत.ठेवी ज्या उद्देशासाठी कपाती / जमा करण्यात आलेल्या आहेत त्याच उद्देशासाठी त्याचा वापर केला पाहिजे. इतर उद्देशासाठी या ठेवी कारखान्यास वापरता येणार नाहीत. मुदत पुर्ण –ालेल्या ठेवी परत कराव्यात.

²Ö) नवीन प्रकल्पाकरिता सभासदांच्या ऊसबिलातून या पूर्वी कपात केलेल्या ठेवीस ´Ö¤üŸÖ¾ÖÖœü देणेबाबत :-

²Ö-याच प्रकरणांमध्ये कारखान्यांनी वेळोवेळी वेगवेगळया उ§ेशासाठी / प्रकल्प उभारणीसाठी ऊस उत्पादकांच्या ऊस बीलातुन कपात केलेल्या ठे¾Öß“Öß रक्कम संबंधीत साखर कारखान्यांनी त्यांचे व्यवहारात विनीयोग केल्यामुळे ती कारखान्यांकडे उपलब्ध नसते किंवा ताळेबंदाला परतफे›ü“Öß पुरेशी तरतुद केलेली नसते. त्यामुळे कारखाने मुदत संपल्यानंतरही ठेवीची रक्कम व त्यावर देय व्याजाची अदायगी संबंधीत ठेवीदारांना करीत नाहीत. त्यामुळे मा. उच्च न्यायालय व मा. लोकआयुक्त यांचेकडे ठेवीदारांकडून बऱ्याच याचिका / तक्रारी दाखल करण्यात आल्या आहेत. याबाबी विचारात घेता या परतीच्या ठेवींना मुदतवाढ देण्याचा निर्णय कारखान्यांनी मा. मंत्री समितीने व साखर आयुक्तÖलयाने ठरवून दिलेल्या कार्यपध्दतीचा अवलंब केल्यानंतर मिळेल .

1) ऊस उत्पादक सभासदांकडून ठेवी ज्या अटी व शर्तीवर उभारण्यात आल्या त्याप्रमाणे ठेवीवर विहीत दराने व्याज ठेवीदारांना पूर्णत: आणि मुदतीत दिले गेलेले असावे.

2) ठेवीस मुदतवाढ देणेसाठी संयुक्तिक कारण असावे. उदा. ज्या प्रकल्पाकरिता सदरच्या ठेवी उभारण्यात आल्या असतील त्या प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीस काही अपरिहार्य कारणांमुळे विलं²Ö होत असेल. प्रकल्प उभारणीपूर्ण होऊन देखील प्रकल्प प्रत्यक्ष उत्पादनाखाली आणता आला नसेल. ज्या प्रकल्पाकरीता ठेवी कपात / जमा केल्या असतील त्याशिवाय इतर उद्देशासाठी या ठेवीचा कारखान्याने विनियोग केलेला नसावा.

3) ठेवीची अधिकतम मुदत संस्थेचे पोटनियमात नमूद केलेल्या कालावधी इतकीच असावी. सदरची मुदत प्रकल्प अहवालात दर्शविलेल्या Pay back period पेक्षा जास्त नसावी. प्रकल्पाला साखर आयुक्तालयाची आर्थिक व प्रशासकीय पुर्वमान्यता घेतलेली असावी.

4) ठेवीचा कालावधी वाढविणेकरीता संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत विषय सूचीवर नियमीत विषय ठेवून त्यावर बहुमताने निर्णय –ÖÖ»Ö»ÖÖ †ÃÖÖ¾ÖÖ.

5) कारखान्याच्या बाहेरुन कर्ज घेण्याच्या मर्यादेत ठेवीची उभारणी केलेली असावी.

6) ठेवींना मुदतवाढ देण्यापूर्वी कारखान्यांना कर्ज देणा-या बँकांचे ना हरकत प्रमाणपत्र घ्यावे. बॅकांनी असे प्रमाणपत्र दिल्यानंतर ऊस उत्पादक सभासदांच्या ठेवी बँकेच्या कर्जाअगोदर परतफेडीस पात्र ¸ÖÖÆüÖß»Ö.

7) वरील प्रमाणे कारखान्यांकडून अटींची पूर्तता –ााल्यानंतर रितसर प्रस्ताव दाखल करुन साखर आयुक्तालयाकडून ठेवीची प्रस्तावित मुदतवाढ मंजूर करुन घेणे आवश्यक राहील.

8) वरील प्रमाणे ठेवीची मुदतवाढ कारखान्याच्या सर्वसाधारण सभेच्या मंजूरीनंतर साखर आयुक्तालयाकडून मंजूर –ााल्यानंतरही सभासदांना त्यांच्या गरजेनुसार केव्हाही मुदतीपूर्वी ठेवी परत मागणेचा अधिकार राहील. ठेवीदाराच्या मागणीनुसार कारखान्याने ठेवी परत केल्या पाहिजे. त्यासाठी कारखान्याने ठेवी व त्यावरील व्याजाच्या परतफेडीसाठी ताळेबंदाला पुरेशी तरतुद केली असली पाहीजे. अशी तरतुद ताळेबंदात वेगळया परिशिष्टात दाखविली असली पाहिजे.

9) इच्छुक सभासदांनी वाढीव मुदतीकरीता कारखान्यांकडे ठेवी ठेवण्यासाठी कारखान्यांकडे लेखी स्वरुपात संमती अर्ज देणे आवश्यक राहील.

10) या ठेवीच्या Š¾ÖßµÖ¸ü निहाय नोंदी नोंदवहीत कारखान्याने अद्यावत ठेवल्या पाहीजे व या नोंदवहया लेखापरिक्षण/तपासणीसाठी वेळचेवेळी सादर केल्या पाहीजे.

वरीलप्रमाणे प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

विषय क्रमांक १० :- ऊस बिलातून पूर्वहंगामी खर्चासाठी दिर्घ मुदतीच्या Š¾Öß उभारणे :-

मा.मुख्यमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली दि.२3/06/2011 ¸Öê•Öß –ाालेल्या सभेतील निर्णयानुसार ¯Ö¾Öê हंगामी खर्चासाठी भविष्यातील तरतुद करण्याकामी कारखान्याने पुढील 5 ¾ÖÂÖ 1ý. 50/- प्रती टन कपात करुन ठेवी उभाराव्यात.सदर ठेवीची स्वतंत्र गुंतवणूक करुन तो पुर्व हंगामी खर्चासाठीच वापरण्यात यावा. ÃÖ¤ü ठेवीच्या वापराबाबतचे नियम तयार करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार पुर्व हंगामी ठेवीच्या ¾ÖÖ¯Ö¸üÖÃÖ²Ö–Öß खालीलप्रमाणे नियम मा.मंत्री समितीच्या मान्यतेस्तव प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

1. पुर्व हंगामी ठेवी तयार करण्यासाठी रु. ५०/ प्रति टन कपात करण्यात यावी.
2. सदर ठेव १० वर्षानंतर परतीस पात्र राहील.

3. पुर्व हंगामी ठेवीची निधीची गुंतवणूक स्वतंत्र असावी.
4. सदर निधीचा वापर फक्त पूर्व हंगामी खर्चासाठीच (मशिनरी दुरुस्ती, तोडणी वाहतुक ॲडव्हान्स बिगर हंगामातील मजुरी) करण्यात यावा.
5. सदर खात्यातून उचल घेण्यासाठी साखर आयुक्तांची पुर्व परवानगी आवश्यक राहील.
6. सदर निधीचा विनियोग लेखापरिक्षणास पात्र राहील.
7. ¯ÖÖ“Ö ¾ÖÂÖÖŸÖ Š¾Ö तयार –ाल्यानंतर पुर्व हंगामी खर्चाकरिता कोणत्याही प्रकारे वित्तीय संस्थांकडून कारखान्यांना पुर्व हंगामी कामाकरिता कर्ज उचल करता येणार नाही.
8. ÃÖ¤ü¸ü ±úü>Ö“ÖÖ ¾Öसुली बँकेने टॅगिंग पध्दतीने करुन स्वतंत्र खात्यावर राखून ठेवावी.
9. शेतकऱ्यांना सदर कपात केलेल्या रकमेवर दर साल दर शेकडा ६% प्रमाणे व्याज नियमितपणे देणे बंधनकारक राहील.
10. ÃÖ¤ü¸ü Š¾ÖÖ´Ö¬ÖÖ»Ö रक्कम बँकांनी इतर कोणत्याही खात्यावरील कर्जासाठी वर्ग करु नये .
11. सदर ठेवीसाठी सहकारी साखर कारखाना व साखर आयुक्तालयाचे संयुक्त खाते उघडण्यात यावे.

कारखान्याच्या सर्वसाधारण सभेच्या विषय सुचिवर नियमित विषय घेऊन सर्वसाधारण सभेने या कपातीस मंजूरी दिलेली असावी.

वरीलप्रमाणे प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

विषय क्रमांक ११:- साखर कारखाना स्तरावर निर्माण करावयाचा निधी :-

(†) मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी :-

राज्यात सहकारी व खाजगी साखर कारखान्यांनी हंगाम २०१०-11 मध्ये गाळप केलेल्या ऊसापोटी प्रति टन रु.२/- प्रमाणे मुख्यमंत्री सहाय्यता निधीसाठी आर्थिक पत्रकात तरतुद करुन सदर रक्कम साखर कारखान्यांनी गाळप हंगाम पूर्ण –ाल्यानंतर एक महिन्याच्या आत शासनाकडे जमा करावी.ज्या कारखान्यांकडे पूर्वीच्या हंगामाची थकबाकी असेल त्यांनी सदर रकमेचा भरणा शासनाकडे त्वरीत क¸üÖ¾ÖÖ.

(²Ö) ¾ÖÃÖŸÖ¤üÖ¤üÖ साखर संस्था निधी :-

राज्यात सहकारी साखर कारखान्यांनी हंगाम २०१०-२०११ मध्ये उत्पादित केलेल्या साखरेवर ¹ý. 1/- प्रति क्विंटल याप्रमाणे कारखान्याने आर्थिक पत्रकात "वसंतदादा साखर संशोधन संस्था वर्गणी निधी" म्हणून तरतूद करुन "संशोधन व विकास" या शिर्षाखाली खर्ची टाकावी. महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक किंवा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांनी त्यांचेकडून कारखान्याना मालतारण खात्यावरुन होणा-या अर्थ पुरवठयाच्या प्रत्येक ड्रॉवल मधून वसंतदादा साखर संशोधन संस्थेच्या येणे वर्गणीची रक्कम वसूल करुन वसंतदादा साखर संशोधन संस्थेच्या खात्यावर जमा करावी.

(क) महाराष्ट्र राज्य सहकारी साखर कारखाना संघ वर्गणी :-

आर्थिक वर्ष २०१०-११ साठी साखर संघाची वर्गणी उत्पादनातील कारखान्यांना प्रती क्विंट»Ö 1 रुपया याप्रमाणे सभासद वर्गणी आकारावी. त्याचप्रमाणे जे कारखाने भाडेतत्वावर, भागीदारी तत्वावर देण्यात आलेले आहेत अशा कारखान्यांना उत्पादित केलेल्या साखरेवर प्रती क्विंटल ७० पैसे प्रमाणे

Ã³ासद वर्गणी आकारण्यात यावी तसेच अत्यल्प साखर उत्पादन करणाऱ्या कारखान्यांसाठी कमीत कमी वर्गणी रु.१५०००/- व अनुत्पादित कारखान्यांसाठी रु.१५०००/- सभासद वर्गणी आकारण्यात यावी.

संबधित कारखान्याने आपल्या पोटनियमातील तरतुदीनुसार वरीलप्रमाणे ठरविलेल्या दराने आपल्या उत्पन्नातून आर्थिक पत्रकात " महाराष्ट्र राज्य सहकारी साखर कारखाना संघ वर्गणी "या शिर्षाखाली तरतूद करावी व कारखान्यांनी त्या शिर्षाखाली खर्ची टाकावी.महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक व जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांनी कारखान्यांना मालतारण खात्यावरुन देण्यात येणा-या प्रत्येक ड्रॉवलमधून महाराष्ट्र राज्य सहकारी साखर कारखाना संघाच्या वर्गणीची सदर रक्कम वसूल करुन साखर संघाच्या खात्यावर जमा करावी.

ड) भागविकास निधी :-

राज्य शासनाने,साखर कारखान्यांचे सभासद व बिगर सभासद ऊस उत्पादकांना दयावयाच्या ऊसाच्या अंतिम देयकातून भाग विकास निधी, विश्वस्त निधी पोटी करावयाच्या कपाती व मा.मंत्री समितीने शिफारस केलेल्या कपातीसंबंधी दिनांक १८ सप्टे.१९८९ नुसार असे आदेश दिलेले आहेत की, सहकारी साखर कारखान्यांच्या पोटनियमातील तरतुदीनुसार कारखान्याच्या कार्यक्षेत्रात सामाजिक व आर्थिक विकासाचा उद्देश पूर्ण करण्यासाठी सभासद व बिगर सभासदांकडून त्यांच्या ऊस देयकातून भाग विकास निधीसाठी एका हंगामात / वर्षात अंतिम ऊसदराच्या कमाल 5% मर्यादेपर्यंत रक्कम कापून घेता येईल व अशी कपात अधिकृत राहील. सदर आदेशानुसार कारखान्यांना भाग विकास निधीची कपात करुन उपरोक्त आदेशातील तरतुदीनुसार खर्च करता येईल.

इ) कामगारांची थकीत देणी भागविण्यासाठी निधी :-

´ÖÆÖ¸ाष्ट्र राज्य सहकारी साखर कारखाना संघ, मुंबई यांच्याकडून प्राप्त –ालेल्या माहितीनुसार ¸Ö•यातील 54 कारखान्यांकडे दि. ३१.३.२००९ अखेर रु. 447.८३ कोटी एवढी रक्कम कामगारांच्या वेतनापोटी थकीत आहे. ही बाब लक्षात घेता कामगारांचे थकीत वेतन व कामगारांची इतर देणी भागविण्यासाठी साखर विक्रीतून रु. ५० प्रति क्विंटल एवढा निधी कपात करुन कामगारांची थकीत देणी भागविण्यात यावी.

वरीलप्रमाणे प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

विषय क्रमांक १2 : - ¿Öासकीय व इतर कर्जाच्या परतफेडीसाठी तरतूदी करणे

सध्या खुल्या बाजारात साखरेला ब-यापैकी किंमत मिळत असून आर्थिक वर्ष २०११-12 मध्ये देखिल हीच परिÛÃ£ÖŸÖß राहील असा अंदाज आहे. कारखान्यांनी त्यांचेकडील देय बाकी कर्जाच्या परतफेडीसाठी आर्थिक तरतुदी करुन ठेवणे आवश्यक आहे.

1. हंगाम २००२-०३ मधील ऊसदरासाठी दिलेल्या कर्जाची परतफेड :-

हंगाम 2002-०३ मधील ऊसाची किंमत वैधानिक न्युनतम किंमतीप्रमाणे ऊस उत्पादकांना अदा करण्यासाठी राज्य शासनाने खुल्या बाजारातून निधी उभारुन कारखान्याना दहा वर्ष मुदतीचे (पाच वर्षाच्या विलंबावधीसह) मध्यम मुदत कर्ज उपलब्ध करुन दिलेले आहे. सदर कर्ज माहे एप्रिल २०१० पासून त्यावरील व्याजासह परतफेडीसाठी पात्र –ÖÖ»Öê †ÖÆê. या कर्जाच्या परतफेडीसाठी संबधित कारखान्यांनी त्यांना सर्व मार्गाने मिळालेल्या उत्पन्नातून FRP प्रमाणे ऊसाचा दर दिल्यानंतर शिल्लक राहिलेल्या रकमेतून देय

बाकी असलेल्या कर्जाच्या (व्याजासह) रकमेपोटी २५% रकमेची तरतुद करुन सदर रक्कम त्यांच्या आर्थिक पत्रकात दरवर्षी दर्शवावी व सदर रक्कम स्वतंत्र खात्यावर राखून ठेवावी. उपरोक्त कर्जाचा हप्ता देय होताच या रकमेतून कर्जाच्या हप्त्याचा भरणा करण्यात यावा. वरीलप्रमाणे २५% रक्कम दरवर्षी च्या उत्पन्नातून तरतुद करुन राखुन ठेवण्याची प्रक्रिया संपुर्ण कर्जाची व्याजासह परतफेड होईपर्यंत चालू ठेवण्यात यावी.

2. केंद्र शासनाची साखर कारखान्यांना अर्थसहाय्याची योजना २००७ :-

हंगाम २००६-०७ मधील वैधानिक न्युनतम किंमतीप्रमाणे ऊसदराची देय बाकी अदा करणे व हंगाम 2007-०८ मधील ऊसाची किंमत वैधानिक न्युनतम किंमतीप्रमाणे ऊस उत्पादकांना अदा करण्यासाठी उपरोक्त हंगामातील उत्पादित साखरेवरील देय उत्पादन शुल्काच्या प्रमाणात कारखान्यांना खेळते भांडवल देणा-या बँकांकडून कर्ज देण्याची योजना केंद्र शासनाने जाहीर केली. या कर्जाची मुदत एकूण ४ वर्षाची असून त्यात दोन वर्षाचा विलंबावधी समाविष्ट आहे. या कर्जाची परत±ü› 2009-2010 ¾Ö 2010-२०११ या वर्षात समान मासिक २४ हप्त्यात करावयाची आहे.या कर्जाचा हप्ता थकीत –ााल्यास कारखान्यांना १२% व्याजाची सवलत मिळणार नाही. यास्तव या कर्जाच्या परतफेडीसाठी संबधित कारखान्यांनी हंगाम २००७-०८ मधील कारखान्यांना सर्व मार्गाने मिळालेल्या उत्पन्नातून FRP प्रमाणे ऊसाचा दर दिल्यानंतर शिल्लक राहिलेल्या रकमेतून देय बाकी असलेल्या कर्जाच्या रकमेपोटी आर्थिक वर्ष २००७-08 ¾Ö 2008-09 ´ध्ये करावयाच्या आर्थिक पत्रकात प्रतिवर्षी एकूण देय रकमेच्या ५०% रकमेची तरतुद करावी व सदर रक्कम स्वतंत्र खात्यावर राखून ठेवावी.असे धोरण मागिल वर्षी निश्चित केले होते. सदर कर्ज दि. ३१.३.२०११ अखेर संपुर्ण परतफेड होणे अपेक्षित होते. तथापि ज्या कारखान्यांनी अद्याप सदर कर्जाची संपुर्ण परतफेड केली नसेल त्यांनी २०१०-2011 या आर्थिक पत्रकांमध्ये १००% तरतुद करुन सदर कर्जाची संपुर्ण परतफेड करØ¾ÖÖê.

3.पुनर्रचना –ाालेल्या मुदत कर्जाची परतफेड करणे :-

दि. १/४/२००५ रोजी देयबाकी असलेल्या मुदत कर्जाची १५ वर्षे पर्यंतच्या (५ वर्षेपर्यंतच्या विलंबावधीसह) कालावधीसाठी पुनर्रचना करण्याचे धोरण केंद्र शासनाने जाहिर केले. साखर आयुक्तांचे अध्यक्षतेखाली गठीत तांत्रिक समितीने राज्यातील ५१ कारखान्यांचे रु. १८७५.७६ कोटी रुपयाचे कर्जाची पुनर्रचना करण्याची शिफारस करण्यात आलेली आहे. या कर्जाची परतफेड त्यावरील १०% व्याजासह विलंबावधी संपताच वार्षिक समान हप्त्याने कर्जाच्या पुनर्रचना कालावधीत संबधित कारखान्यांनी करावयाची आहे. या कर्जाची वेळेत परतफेड होण्यासाठी या कर्जाच्या परतफेडीसाठी संबधित कारखान्यांनी आर्थिक वर्ष २००७-०८ मधील कारखान्यांना सर्व मार्गाने मिळालेल्या उत्पन्नातून FRP प्रमाणे ऊसाचा दर दिल्यानंतर शिल्लक राहिलेल्या रकमेतून देय बाकी असलेल्या कर्जाच्या परतफेडीसाठी तरतुद करावी व सदर रक्कम स्वतंत्र खात्यावर राखून ठेवावी असे धोरण निश्चित करण्यात आले होते. सदर कर्ज आता देय –ाालेले आहे. त्यामुळे उपरोक्त प्रमाणे राखनू ठेवलेल्या रकमेतून क ारखान्यांनी त्यांचेकडील देय कर्जाचा हप्ता देय भरणा करावा व या रकमेतून कर्जाच्या हप्त्याचा भरणा करण्यात यावा.सदर प्रक्रिया संपुर्ण कर्जाची व्याजासह परतफेड होईपर्यंत चालू ठेवण्यात यावी.

¾Ö¸ü»Ö 1 ŸÖê 3 बाबींसाठी कारखान्याने स्वतंत्र खात्यात राखून ठेवलेली किंवा मालतारण खात्यावर राखून ठेवलेली रक्कम संबधित बँकेने कारखान्यांना उपरोक्त उद्देशांच्या पुर्ततेशिवाय इतर कोणत्याही उद्देशासाठी व साखर आयुक्तांच्या पूर्व परवानगीशिवाय उचल देऊ नये.

याबाबत मा. मंत्री समिती धोरण, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० मधील तरतुदी व कारखान्याच्या पोटनियमानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

वरीलप्रमाणे प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

विषय क्रमांक - 13 :- शासकीय येणे बाकीच्या वसुलीबाबतः-

राज्य शासनाकडून राज्यातील सहकारी साखर करखान्याना वेळोवेळी दिलेले शासकीय भागभांडवल, शासकीय कर्जे, ऊस खरेदी कराचे बिनव्याजी कर्जात करण्यात आलेले रुपांतर, सॉफ्टलोन, हमीच्या आवाहनपूर्ती पोटी शासनाने कारखान्यांच्या वतीने वित्तीय संस्थांकडे भरणा केलेल्या कर्जापोटी येणे बाकी, हमी शुल्क,लेखापरिक्षण शुल्क,मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी,मागासवर्गीयांना शेअर्स खरेदीसाठी दिलेले कर्ज,शासकीय कर्जावरील व्याज इ. शासकीय रकमांची वसुली कारखान्यांकडून वेळचे वेळी होत नाही. यास्तव या वसुलपात्र शासकीय येणे बाकीचा थकीत/चालू हप्ता या रकमांची वसुली कारखान्यांच्या मालतारण खात्यावर साखर विक्रीच्या रकमेतून प्रति क्विंटल रु. २५/- दराने टॅगींग लावून करण्यात यावी. या कपात केलेल्या रकमेचा भरणा संबधित बॅंक व कारखाना यांनी ̄0̧Ã̄0̧ शासकीय कोषागारात करुन शासनास अहवाल द्यावा. याबाबत शासकीय भरणा रकमेची चलने संबधित प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) यांचे कार्यालयांकडून प्रमाणित करुन घेण्यात यावे.

वरीलप्रमाणे प्रस्ताव मान्य करण्यात आला.

आयत्या वेळेचे विषय

1. ऊस तोडणी यंत्रासाठी अनुदान -

ऊस तोडणी यंत्र खरेदीसाठी राष्ट्रीय कृषी विकास योजना (RKVY) मधून रु. ५० कोटी उपलब्ध करुन दिल्याचे कृषी विभागाकडून सांगण्यात आले आहे. त्याचा विनियोग करण्यासाठी शासन निर्णय निर्गमीत करण्यात यावा असे सदर बैठकीमध्ये ठरविण्यात आले.

2. †0̧0ग्य विमा योजना -

सहकारी साखर कारखान्यांच्या सभासदांसाठी आरोग्य विमा योजना राबविण्यात यावी असे सदर बैठकीदरम्यान मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी सुचित केले.

वरीलप्रमाणे विषयांवर चर्चा व निर्णय –ााल्यानंतर उपस्थितांचे आभार मानून बैठक संपल्याचे जाहीर करण्यात आले.

****